

Sygn. akt II Ca 429/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2022 roku w Lublinie, na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę kwoty 10100 zł (dziesięć tysięcy sto złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 marca 2019 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 22 lutego 2021 roku, w sprawie (...)

I. oddala apelację;

II. zasądza od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 140,90 zł (sto czterdzieści złotych dziewięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia zasądzonego koszty postępowania odwoławczego do dnia zapłaty.

Sygn. akt II Ca 429/21

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego L. w dniu 20 maja 2020 roku powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. wniosła o zasądzenie od pozwanego – Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 10100 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 marca 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych (k. 3).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w wyniku kolizji z dnia 12 lutego 2019 roku doszło do uszkodzenia pojazdu marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiącego własność poszkodowanych K. B. i J. B.. Samochód sprawcy zdarzenia był objęty ochroną ubezpieczeniową pozwanego w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Powód wskazał, że poszkodowani przelali na rzecz powoda roszczenie przysługujące poszkodowanym wobec ubezpieczyciela.

Powód wskazał, że ubezpieczyciel oszacował końcową wartość naprawy na kwotę 8207,52 zł. W związku z kwestionowaniem przez powoda ustalonej wysokości szkody powód wykonał prywatną opinię, która określiła wysokość szkody na kwotę 19400 zł.

Powód wskazał, że dochodzi części roszczenia.

*

Postanowieniem z dnia 28 maja 2020 roku Sąd Rejonowy L. uznał się za niewłaściwy miejscowo do rozpoznania sprawy i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w C. (k. 25).

*

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. (k. 38-43v.).

*

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2021 roku Sąd Rejonowy w C.:

I. zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 10100 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 marca 2019 roku do dnia zapłaty;

II. zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 5167 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazał zwrócić Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w C. kwotę 506,37 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wydatków uiszczonych w dniu 24 sierpnia 2020 roku i zaksięgowanej pod pozycją sum na zlecenie numer (...) (k. 201).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 12 lutego 2019 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), rok produkcji 2005, stanowiący współwłasność K. B. i J. B.. W chwili wypadku samochód sprawcy przedmiotowego zdarzenia był ubezpieczony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów w Towarzystwie (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W..

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 20 kwietnia 2016 roku pomiędzy Towarzystwem (...) Spółką Akcyjną a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. (oznaczoną jako „warsztat”) doszło do podpisania porozumienia nr (...), na podstawie którego „warsztat” zobowiązał się do udzielania ubezpieczycielowi i wskazanym przez niego klientom rabatów na ceny nowych oryginalnych części zamiennych w celu ich wykorzystania w procesie likwidacji szkody w pojeździe. W porozumieniu przewidziano, że rabaty będą udzielane przez punkty sprzedaży części wymienione w załączniku nr 1 i naliczane od ceny detalicznej obowiązującej w danym punkcie sprzedaży. W przypadku pojazdów marki B. mających powyżej 8 lat wysokość rabatu określono na 12%. Jednocześnie w załączniku nr 1 do porozumienia nie został wymieniony żaden punkt sprzedaży części udzielający rabatów. Na mocy aneksu nr (...) z dnia 13 marca 2017 roku porozumienie z dnia 20 kwietnia 2016 roku zostało przedłużone na czas nieokreślony.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 12 lipca 2019 roku pomiędzy Towarzystwem (...) Spółką Akcyjną a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. (oznaczoną jako „dostawca”) doszło do podpisania porozumienia nr (...), na podstawie którego „dostawca” zobowiązał się do udzielania ubezpieczycielowi i wskazanym przez niego klientom rabatów na ceny materiałów lakierniczych w celu ich wykorzystania w procesie likwidacji szkody w pojeździe. W porozumieniu przewidziano, że rabaty będą udzielane przez punkty sprzedaży wymienione w załączniku nr 1 i naliczane od ceny detalicznej obowiązującej w danym punkcie sprzedaży. Wysokość udzielanego rabatu określono na 40%.

Sąd Rejonowy ustalił, że K. B. dokonał zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi sprawcy wypadku. Zakład ubezpieczeń potwierdził przyjęcie zgłoszenia szkody w dniu 25 lutego 2019 roku. W toku postępowania likwidacyjnego, celem ustalenia wysokości należnego odszkodowania, ubezpieczyciel wykonał kalkulację kosztów naprawy samochodu poszkodowanych, które na dzień 28 lutego 2019 roku objęły kwotę 8207,52 zł z podatkiem od towarów i usług. W kosztorysie zastosowano zarówno oryginalne części zamienne sygnowane logo producenta pojazdu (o jakości O),

jak i części zamienne o takiej samej jakości, jak oryginalne, sygnowane logo producenta dostarczającego części na pierwszy montaż pojazdu (o jakości (...)) oraz części o jakości (...) i (...), to znaczy części zamienne alternatywne o porównywalnej jakości, w przypadku których producent zaświadcza, że są one tej samej jakości co komponenty, które są lub były stosowane do montażu danych pojazdów. W kalkulacji przewidziano przy tym stawkę 65 zł bez podatku od towarów i usług za jedną roboczogodzinę prac naprawczych. Jednocześnie uwzględniono rabaty na części zamienne (12%) i materiały lakiernicze (40%).

Sąd Rejonowy ustalił, że decyzją z dnia 19 marca 2019 roku ubezpieczyciel przyznał poszkodowanym odszkodowanie w kwocie 8207,52 zł z podatkiem od towarów i usług. Odszkodowanie w tej wysokości zostało w całości wypłacone. W treści decyzji wskazano, że ceny części zamiennych użyte w kalkulacji kosztów naprawy pochodzą od producentów lub importerów pojazdów oraz dostawców części funkcjonujących na rynku motoryzacyjnym, które można nabyć na rynku lokalnym. Ponadto zaznaczono, że w przypadku trudności z nabyciem części oryginalnych oraz materiałów lakierniczych w cenach podanych w kosztorysie poszkodowani powinni skontaktować się z ubezpieczycielem pod podanym numerem telefonu lub adresem e-mail, jak również poinformowano, że w kalkulacji uwzględniono rabat na części, który oferują dostawcy części współpracujący z ubezpieczycielem.

Sąd Rejonowy ustalił, że poszkodowani, nie zgadzając się z wysokością szkody określoną przez ubezpieczyciela, zlecili sporządzenie prywatnej kalkulacji kosztów naprawy samochodu marki B. o numerze rejestracyjnym (...). Z kosztorysu wykonanego w dniu 9 kwietnia 2019 roku wynikało, że koszt powypadkowej naprawy pojazdu obejmuje kwotę 19400,04 zł z podatkiem od towarów i usług.

Sąd Rejonowy ustalił, że na podstawie umowy ceśni zawartej w dniu 11 kwietnia 2019 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. nabyła od K. B. i J. B. wierzytelność przysługującą poszkodowanym w stosunku do Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z tytułu uszkodzenia samochodu marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), powstałego na skutek zdarzenia z dnia 12 lutego 2019 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że w pojeździe marki B. przed zdarzeniem z dnia 12 lutego 2019 roku zastosowane były części oryginalne. Po wypadku poszkodowani dokonali naprawy uszkodzonego samochodu. Kwota odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela nie wystarczyła na jego przywrócenie do stanu sprzed szkody. Poniesione przez K. B. koszty naprawy pojazdu, w tym zakupu części oraz wykonania prac naprawczych przez znajomego mechanika, wyniosły około 21000 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że brak jest możliwości pełnego przywrócenia pojazdu marki B. o numerze rejestracyjnym (...) do stanu istniejącego przed zdarzeniem z dnia 12 lutego 2019 roku. Istnieje jedynie możliwość odtworzenia samochodu do stanu najbardziej zbliżonego do stanu przed szkodą. Odbudowa pojazdu do takiego stanu wymaga zastosowania do naprawy wyłącznie części oryginalnych o jakości O pochodzących od producenta pojazdu, posiadających swoją trwałość i wytrzymałość, którą producent sprawdza w toku uzyskiwania homologacji. Mając na względzie, że średnia stawka za jedną roboczogodzinę prac blacharsko-lakierniczych w warsztatach nieautoryzowanych wynosiła w dacie szkody na lokalnym rynku 115 zł bez podatku od towarów i usług, koszt naprawy samochodu marki B. po wypadku z dnia 12 lutego 2019 roku przy zastosowaniu tej stawki oraz nowych oryginalnych części pochodzących od producenta pojazdu obejmuje kwotę 21767,53 zł z podatkiem od towarów i usług. Z kolei w przypadku zastosowania dostępnych części o jakości (...), wyprodukowanych ściśle zgodnie z wymogami oraz standardami producenta pojazdu, a jedynie nieposiadających logo producenta czy też jego numeru katalogowego, a także stawki na prace blacharsko-lakiernicze na poziomie 115 zł bez podatku od towarów i usług za jedną roboczogodzinę, koszt powypadkowej naprawy samochodu objąłby kwotę 20741,95 zł z podatkiem od towarów i usług.

Sąd Rejonowy wskazał podstawy ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie i przedstawił swoje stanowisko w zakresie oceny dowodów.

Sąd Rejonowy wskazał, że powód nabył wierzytelność wynikającą z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (art. 822 k.c.).

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 34 ust. 1 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i wskazał, że dochodzone w sprawie roszczenie wynikało ze zdarzenia drogowego polegającego na zderzeniu się dwóch pojazdów mechanicznych, miało ono zatem swoje uzasadnienie w treści art. 436 § 2 k.c. Odpowiedzialność sprawcy wypadku względem powoda oparta była na zasadzie winy (art. 415 k.c.). Wina sprawcy kolizji, który dopuścił się czynu niedozwolonego w rozumieniu art. 415 k.c., nie budzi wątpliwości. Na skutek zdarzenia z dnia 12 lutego 2019 roku w mieniu J. B. i K. B. została wyrządzona szkoda majątkowa, pozostająca z kolizją w adekwatnym związku przyczynowym. Kierujący pojazdem miał zawartą z pozwaną umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Tym samym zaistniały wszystkie przesłanki aktualizujące gwarancyjną odpowiedzialność odszkodowawczą ubezpieczyciela. Sama zasada odpowiedzialności pozwanej za szkodę doznaną przez poprzedników prawnych powoda pozostawała w sprawie poza sporem. Wyrazem tego była dobrowolna wypłata przez ubezpieczyciela w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowania w kwocie 8207,52 zł. Zasadniczy spór pomiędzy stronami koncentrował się wokół ustalenia wysokości szkody wyrządzonej poszkodowanym w wyniku zdarzenia z dnia 12 lutego 2019 roku, a tym samym wokół wysokości odszkodowania należnego od pozwanego powódowi, jako cesjonariuszowi wierzytelności z tytułu uszkodzenia samochodu marki B.

Sąd Rejonowy powołał przepisy art. 361 § 1 i 2 k.c. oraz art. 363 § 1 k.c. i stwierdził, że przywrócenie samochodu marki B. o numerze rejestracyjnym (...) do stanu sprzed zdarzenia z dnia 12 lutego 2019 roku wymagało zastosowania wyłącznie części oryginalnych, sygnowanych logo producenta. Wartość przedmiotowych części słusznie została oszacowana przez biegłego przy uwzględnieniu cennika systemu A., odzwierciedlającego przeciętne ceny części pojazdów marki B. występujące na rynku w lutym 2019 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, że nie znalazł podstaw do uwzględnienia w ramach określenia wysokości szkody rabatów na części oraz na materiały lakiernicze, jakimi posłużyła się pozwana w sporządzonej przez siebie kalkulacji. Celem wykazania zasadności wyliczenia odszkodowania z zastosowania przedmiotowych rabatów pozwany powinien był udowodnić, że części potrzebne do naprawy poszkodowani faktycznie mogli nabyć z rabatami oraz że nie wiązałyby się to dla nich z jakimkolwiek niedogodnościami, zaspokajając interes poszkodowanych w tożsamym stopniu, co wypłata odszkodowania ustalonego według przedstawionych wyżej zasad mających zastosowanie w niniejszym postępowaniu. Tymczasem oferta pozwanego nie spełniała tych kryteriów. Sąd podkreślił, że w decyzji o przyznaniu odszkodowania ubezpieczyciel nie zawarł informacji, u jakich podmiotów możliwe jest nabycie części bądź materiałów lakierniczych z rabatami. Skorzystanie z rabatów wymagało od poszkodowanych skontaktowania się z ubezpieczycielem, przekazania przez ubezpieczyciela poszkodowanym danych warsztatu oraz warsztatowi danych poszkodowanych, następnie zaś zgłoszenia się przez poszkodowanych do odpowiedniego warsztatu celem nabycia części z rabatami. Co jednak szczególnie istotne, zakres części zamiennych oraz materiałów lakierniczych, których nabycie mogło nastąpić z uwzględnieniem rabatów, był uzależniony od kalkulacji kosztów naprawy sporządzonej przez zakład ubezpieczeń w toku likwidacji szkody, co wynika z opisów przebiegu współpracy stanowiących załączniki do porozumień zawartych przez pozwaną. Jak zaś wykazało postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie, kalkulacja szkody sporządzona przez ubezpieczyciela była obarczona wadliwościami, nie uwzględniała bowiem wymiany i lakierowania wszystkich elementów wymaganych technologią producenta pojazdu oraz nie przewidywała użycia wyłącznie części oryginalnych. W konsekwencji nie można skutecznie postawić poszkodowanym zarzutu, że nie skorzystali z propozycji pozwanej, dającej możliwość naprawy pojazdu jedynie w sposób i w zakresie określonym w kalkulacji ubezpieczyciela.

Sąd Rejonowy wskazał również, że o ile w toku postępowania sądowego pozwana deklarowała, że rabat w wysokości 12% przysługuje na nowe części oryginalne, o tyle w sporządzonej przez siebie kalkulacji uwzględniła przedmiotowy rabat także do określenia ceny przewidzianych przez siebie części zamiennych o jakości (...), (...) i (...). W świetle brzmienia porozumienia nr (...), odnoszącego się wyłącznie do nowych oryginalnych części zamiennych, brak jest podstaw do uznania, że nabycie części alternatywnej u kontrahenta ubezpieczyciela byłoby możliwe z jakimkolwiek rabatem.

Sąd Rejonowy wskazał również, że ze złożonych do akt sprawy porozumień pozwanego z dystrybutorami części nie wynika, aby części wymagane do dokonania naprawy pojazdu były rzeczywiście dostępne i możliwe do nabycia u partnerów pozwanego na dzień wydania decyzji przez ubezpieczyciela. Wprawdzie strona pozwana zaznaczyła, że w przypadku braku dostępności oryginalnych części bądź materiałów lakierniczych poszkodowani mogli skontaktować się z ubezpieczycielem celem uzyskania pomocy w ich nabyciu, brak jest jednak informacji na temat tego, jak ta pomoc miałaby przebiegać, w szczególności zaś jak długotrwały byłby w omawianym przypadku proces zakupu części i materiałów lakierniczych z rabatami. Co więcej, nabywając części u partnera pozwanego poszkodowani nie mogliby mieć pewności, że wybrany przez nich do przeprowadzenia naprawy warsztat wyrazi zgodę na naprawę z wykorzystaniem dostarczonych przez nich części i materiałów lakierniczych. W końcu należy podnieść, że jednoznaczne brzmienie porozumień z dnia 20 kwietnia 2016 roku oraz z dnia 12 lipca 2019 roku świadczy o tym, że wynegocjowane przez pozwaną rabaty miały być naliczane „od ceny detalicznej obowiązującej w danym punkcie sprzedaży” (§ 1 ust. 2 in fine porozumienia nr (...) oraz porozumienia nr (...)). Z dokumentów złożonych do akt sprawy nie wynikają natomiast konkretne ceny części zamiennych oraz materiałów lakierniczych oferowanych przez kontrahentów ubezpieczyciela. W szczególności brak jest podstaw do wyciągnięcia wniosku, że ceny te odpowiadają cenom zastosowanym w kalkulacji pozwanego sporządzonej w postępowaniu likwidacyjnym. Porównanie tej kalkulacji z kalkulacjami opracowanymi przez biegłego na potrzeby wydanej w sprawie opinii pozwala na wyciągnięcie wniosku, że pozwany, podobnie jak biegły, posłużył się w tym zakresie cennikiem systemu A., od cen wynikających z tego cennika odejmując rabaty w wysokości odpowiednio 12% oraz 40%. Jednocześnie z zebranego materiału dowodowego nie wynika, aby ceny materiałów lakierniczych obowiązujące w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. przystawały do cennika systemu A..

W odniesieniu do części zamiennych Sąd podkreślił, że w załączniku nr 1 do porozumienia nr (...) nie został wymieniony ani jeden punkt sprzedaży udzielający rabatów na zakup nowych oryginalnych części zamiennych. Tym samym nie jest możliwe uznanie, że poszkodowani mieli realną możliwość nabycia potrzebnych do naprawy części z rabatami, tym bardziej zaś brak jest możliwości określenia, od jakich cen przedmiotowe rabaty miałyby być naliczane.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał, że pozwany nie udowodnił, aby poprzednicy prawni powoda mieli rzeczywistą możliwość nabycia części zamiennych oraz materiałów lakierniczych w zakresie zgodnym z opinią biegłego sporządzoną w niniejszej sprawie (co do rodzaju użytych części i technologii naprawy), w czasie adekwatnym do czasu naprawy pojazdu w przypadku zamówienia części przez warsztat dokonujący jego naprawy, z uwzględnieniem rabatów, na jakie pozwany powoływał się.

Sąd Rejonowy dodał, że strona pozwana nie przedstawiła jakichkolwiek dowodów na okoliczność tego, aby osoby podpisane pod porozumieniami z dnia 20 kwietnia 2016 roku oraz z dnia 12 lipca 2019 roku były uprawnione do składania wiążących oświadczeń woli w imieniu każdego z kontrahentów.

Sąd Rejonowy wskazał, że zastosował do oszacowania wysokości szkody stawkę za jedną roboczogodzinę prac blacharskich i lakierniczych na poziomie 115 zł bez podatku od towarów i usług, to jest średnią stawkę obowiązującą w warsztatach nieautoryzowanych na terenie województwa (...) w dacie zaistnienia szkody.

Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany nie udowodnił, aby dokonanie naprawy z użyciem jedynie części oryginalnych oraz przy zastosowaniu średniej stawki za jedną roboczogodzinę nieautoryzowanych serwisów naprawczych na poziomie 115,00 zł bez podatku od towarów i usług prowadziło do zwiększenia wartości pojazdu poszkodowanych w stosunku do stanu przed wypadkiem. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dostarczyło również podstaw do uznania, że szkoda majątkowa poniesiona w związku z wypadkiem z dnia 12 lutego 2019 roku obejmowała jedynie kwotę faktycznie uiszczoną przez poszkodowanych za dokonanie naprawy samochodu, która była niższa, niż kwota należnego odszkodowania oszacowana przez biegłego. Okoliczność, że, jak wynika z zeznań K. B., pojazd marki B. został naprawiony, nie jest wystarczająca do uznania, że stan pojazdu został przywrócony do stanu istniejącego przed wypadkiem, zarówno pod względem technicznym i użytkowym, jak i estetycznym.

Sąd Rejonowy wskazał, że koszt powypadkowej naprawy pojazdu marki B. o numerze rejestracyjnym (...) obejmuje kwotę 21767,53 zł z podatkiem od towarów i usług. Uwzględniając kwotę wypłaconą poszkodowanym przez ubezpieczyciela w toku postępowania likwidacyjnego w wysokości 8207,52 zł, powództwo obejmujące żądanie zasądzenia kwoty 10.100,00 zł (art. 321 § 1 k.p.c.) zasługiwało na uwzględnienie w pełnym zakresie.

Sąd Rejonowy wskazał również, że powództwo podlegałoby uwzględnieniu w całości również w przypadku oszacowania wysokości szkody z użyciem dostępnych części o jakości (...) oraz stawki na prace blacharsko-lakiernicze na poziomie 110,00 zł bez podatku od towarów i usług za jedną roboczogodzinę, to jest w wysokości zastosowanej w prywatnej kalkulacji sporządzonej na zlecenie powódki.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o żądaniu odsetek za fakt opóźnienia Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 481 § 1 k.c.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepis art. 98 § 1 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 22 lutego 2021 roku apelację wniósł pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wskazując, że zaskarża ten wyrok „w zakresie:

1. zasądzającym od pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę przewyższającą 9 369,54 zł (...) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 marca 2019 roku do dnia zapłaty tj. objętym pkt. I wyroku;

2. zasądzającym od pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. z siedzibą w W. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 5 167,00 zł (...) tytułem zwrotu kosztów procesu tj. objętym pkt. II wyroku”.

Pozwany zarzucił:

„1. naruszenie przepisów prawa procesowego, które to uchybienia miały istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia:

a. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przerwyczenie w przeważającej mierze ciężaru dowodzenia w niniejszym procesie na stronę pozwaną i uznanie, że pozwany nie wykazał, iż w przypadku skorzystania przez poszkodowanego z pomocy przy zamówieniu i dostawie części i materiałów lakierniczych w przedsiębiorstwach współpracujących z pozwanym poszkodowany uzyskałby prawo do zamówienia oryginalnych części zamiennych z rabatem w wysokości 12 % oraz z materiałów lakierniczych w wysokości 40 % zgodnie z przedstawionymi porozumieniami.

b. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego z pominięciem jego istotnej części tj. kalkulacji naprawy nr (...) (zał. nr 4) zawartej w opinii biegłego z zakresu motoryzacji, mechaniki pojazdów i urządzeń inż. M. O. z dnia 1 grudnia 2020 roku. Porozumienia nr (...) z 20 wkiotnia 2016 toku oraz aneksu nr (...) z dnia 13 marca 2017 roku, Porozumienia nr (...) z dnia 12 lipca 2019 roku, kalkulacji naprawy nr (...), decyzji płatniczej z dnia 19 marca 2019 roku, z których wynika, że gdyby poszkodowany zdecydował się na kontakt z pozwanym pod numerami wskazanymi w przesłanej mu kalkulacji naprawy nr (...) -02 oraz decyzji płatniczej z dnia 19 marca 2019 roku uzyskałby pomoc, a następnie możliwość zamówienia i zakupu oryginalnych części zamiennych w cenach wskazanych w kosztorysie zgodnie z wskazaną kalkulacją naprawy tj. z rabatem w wysokości 12 % wynikającym ze wskazanych Porozumień oraz możliwość zamówienia i zakupu oraz dostawy materiałów lakierniczych z rabatem w wysokości 40 % zgodnie ze wskazanymi porozumieniami, a w konsekwencji uznanie, że uzasadnione koszty naprawy pojazdu marki B. wynoszą 21 767,53 zł.

c. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów i sformułowanie na podstawie Porozumienia nr (...) z 20 wkiotnia 2016 toku oraz aneksu nr (...) z dnia 13 marca 2017 roku, Porozumienia nr (...) z dnia 12 lipca 2019 roku, kalkulacji naprawy nr(...), decyzji płatniczej z dnia 19 marca 2019 roku wniosków

z tych dowodów niewynikających, a mianowicie, że zastosowanie rabatów wskazywanych przez pozwaną na zakup części zamiennych oryginalnych w wysokości 12% oraz rabatu na materiał lakierniczy w wysokości 40 % związane jest z narzuceniem poszkodowanemu konieczności dokonania naprawy u konkretnego podmiotu współpracującemu z ubezpieczycielem chociaż z przedstawionych dowodów wynika, że poszkodowany ma pełną swobodę wyboru zakładu naprawczego, a części zamienne oraz materiały lakiernicze w przypadku wyrażenia chęci przez poszkodowanego zostaną mu dostarczone do wskazanego przez niego zakładu naprawczego w cenach obniżonych o wskazane rabaty.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a. art. 354 § 2 k.c. w związku z art. 362 k.c. w związku z art. 826 k.c. – poprzez uznanie, że poszkodowany nie przyczynił się do zwiększenia szkody oraz wykonał zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom oraz z obowiązkiem zapobiegania szkodzi i zwiększania jej rozmiarów, w sytuacji gdy:

- poszkodowany miał niczym nieskrępowaną możliwość zamówienia i dostawy części i materiałów lakierniczych w przedsiębiorstwach współpracujących z pozwanym w związku z czym poszkodowany uzyskałby prawo do zamówienia oryginalnych części zamiennych z rabatem w wysokości 12 % oraz z materiałów lakierniczych w wysokości 40 % zgodnie z przedstawionymi porozumieniami;

- poszkodowany nie zainteresował się możliwością zamówienia i dostawy części i materiałów lakierniczych w przedsiębiorstwach współpracujących z pozwanym w cenach wskazanych w kosztorysie obejmujących rabat na oryginalne części zamienne w wysokości 12 % oraz materiał lakierniczy w wysokości 40 % zgodnie z przedstawionymi porozumieniami;

b. art 361 § 1 k.c. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 730,46 zł tytułem dopłaty do odszkodowania tytułem kosztów naprawy pojazdu marki T. w sytuacji gdy koszty te jawią się jako niepozostające w adekwatnym związku przyczynowym z powstałą szkodą i zbędny w realiach przedmiotowej sprawy, albowiem:

- odszkodowanie w wysokości 17 577,06 zł rekompensuje w pełni celowy i ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy pojazdu marki B. w realiach przedmiotowej sprawy, nie prowadząc jednocześnie do wzbogacenia powoda;

- poszkodowany miał niczym nieskrępowaną możliwość zamówienia i dostawy części i materiałów lakierniczych w przedsiębiorstwach współpracujących z pozwanym w związku z czym poszkodowany uzyskałby prawo do zamówienia oryginalnych części zamiennych z rabatem w wysokości 12 % oraz z materiałów lakierniczych w wysokości 40 % zgodnie z przedstawionymi porozumieniami;

c. art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ust 1 pkt 2 w zw. z art. 17 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) poprzez niezastosowanie przy orzekaniu normy prawnej przewidującej obowiązek zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększenia się rozmiarów powstałej szkody przez uczestnika zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, który to obowiązek został naruszony przez poszkodowanego poprzez brak zainteresowania poszkodowanego minimalizacją szkody oraz brak współdziałania poszkodowanego z pozwanym w celu minimalizacji szkody, ponieważ poszkodowany miał niczym nieskrępowaną możliwość zamówienia i dostawy części i materiałów lakierniczych w przedsiębiorstwach współpracujących z pozwanym w związku z czym poszkodowany uzyskałby prawo do zamówienia oryginalnych części zamiennych z rabatem w wysokości 40 % oraz z materiałów lakierniczych w wysokości 12 % zgodnie z przedstawionymi porozumieniami”.

Pozwany wniosł o:

„1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa także w zakresie kwoty 730,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 marca 2019 roku do dnia zapłaty

2. obciążenie powoda kosztami postępowania przed sądem I instancji wg norm przepisanych,

3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania przed sądem drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych”¹ (k. 219-225).

÷

W odpowiedzi na apelację powód, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 234-237).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dokonaną przez ten Sąd ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ponowne szczegółowe przytaczanie tych ustaleń oraz rozważań w zakresie oceny dowodów jest zbędne.

Odnosząc się wstępnie do zarzutów apelacyjnych, należy stwierdzić, że apelacja pozwanego sprowadza się do jednego zagadnienia ogólnego, a mianowicie do tego, że w ocenie pozwanego przy określeniu wysokości odszkodowania ubezpieczeniowego należnego powodowi powinny być wzięte pod uwagę rabaty w wysokości 12 % ceny części zamiennych potrzebnych do naprawy pojazdu oraz 40 % ceny materiałów lakierniczych, które oferował poszkodowanemu pozwany w toku postępowania likwidacyjnego.

Odzwierciedleniem powyższego zagadnienia jest zarówno zakres zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji, jak i treść wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów.

Zarzuty pozwanego, które dotyczą naruszenia przepisów prawa materialnego, pozostają w sprzeczności z zarzutami dotyczącymi prawidłowości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji. Pozwany zarzuca naruszenie przepisów prawa materialnego wskazanych w apelacji, a jednocześnie kwestionuje prawidłowość części ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, które stanowiły podstawę faktyczną zastosowania tych przepisów.

Naruszenie prawa materialnego może nastąpić bądź przez jego błędną wykładnię, bądź przez jego niewłaściwe zastosowanie, nie zaś przez błędne ustalenia faktyczne².

Zarzut naruszenia prawa materialnego ma rację bytu wówczas, gdy sąd dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, a tylko nie zastosował odpowiednich przepisów prawa materialnego, niewłaściwie je zastosował lub też dokonał błędnej ich wykładni. W takich wypadkach naruszenie prawa materialnego ma charakter pierwotny i może stanowić podstawę zarzutu apelacyjnego.

Jeżeli natomiast sąd pierwszej instancji dokona nieprawidłowych ustaleń faktycznych i stosownie do tych ustaleń zastosuje lub nie określone przepisy prawa materialnego, to naruszenie prawa materialnego ma charakter wtórny, gdyż jest pochodną nieprawidłowych ustaleń faktycznych. W takim przypadku nie następuje naruszenie prawa materialnego w znaczeniu ścisłym, a podnoszenie wówczas takiego zarzutu jest bezprzedmiotowe.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił okoliczności faktyczne przedstawione w uzasadnieniu wyroku.

Oczywiście błędne jest stanowisko pozwanego wyrażone w apelacji, że Sąd Rejonowy przyjął, iż ubezpieczyciel narzucił poszkodowanym konieczność dokonania naprawy uszkodzonego pojazdu u konkretnych podmiotów

współpracujących z ubezpieczycielem. Treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie zawiera tego rodzaju ustaleń faktycznych.

Dodatkowo należy wskazać, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną, a obejmujących umowy ubezpieczyciela z dwoma podmiotami zajmującymi się sprzedażą części zamiennych i materiałów służących do naprawy samochodów.

Oczywiście błędny jest zarzut naruszenia przepisów „art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c.”.

Przepis art. 6 k.c. reguluje zagadnienie ciężaru dowodu w znaczeniu materialnym, czyli zagadnienie podmiotu, którego obciążają materialnoprawne skutki nieudowodnienia twierdzeń w zakresie okoliczności istotnych dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy. Z naruszeniem tego przepisu mielibyśmy do czynienia wówczas, gdyby Sąd pierwszej instancji nieprawidłowo określił na kim w rozpoznawanej sprawie spoczywa ciężar dowodu w zakresie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Taka sytuacja jednak w rozpoznawanej sprawie nie wystąpiła. Ciężar dowodu takich faktów, jak stworzenie poszkodowanym rzeczywistej możliwości przeprowadzenia naprawy pojazdu przy zastosowaniu części zamiennych i materiałów lakierniczych, których cena nabycia będzie odbiegała w istotny sposób od cen rynkowych na korzyść poszkodowanych spoczywał na pozwanym ubezpieczycielu, nie zaś na powódzie.

Przepis art. 6 k.c. nie dotyczy natomiast zagadnienia, czy strona wywiązała się ze swego obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Przepis art. 6 k.c. nie reguluje kwestii skuteczności wykazania dowodzonych okoliczności, ponieważ ta kwestia podlega ocenie w świetle przepisów procesowych. Kwestionowanie prawidłowości uznania przez sąd, że przeprowadzone dowody nie są wystarczające do przyjęcia za udowodnione okoliczności, których ciężar udowodnienia spoczywał na jednej ze stron, może nastąpić w drodze zarzutu naruszenia odpowiednich przepisów prawa procesowego, nie zaś art. 6 k.c. Nie jest również objęte tym przepisem, które z faktów i z jakich przyczyn sąd uznał za udowodnione³.

Strona pozwana przedstawiła dowody na potwierdzenie swoich twierdzeń, które jednak zostały ocenione przez Sąd pierwszej instancji negatywnie, a ocena ta nie narusza zasad oceny wynikających z przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

÷

Sąd Rejonowy dokonał również prawidłowej oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego.

Rozważania Sądu pierwszej instancji należy jedynie uzupełnić o stwierdzenie, że przepisy art. 363 § 1 i 2 k.c. mogły mieć w rozpoznawanej sprawie zastosowanie jedynie częściowe i to tylko pośrednie. Pośrednie zastosowanie miały także przepisy art. 361 § 1 i 2 k.c. Wprost przepisy powyższe dotyczą odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym oraz odpowiedzialności za szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, które istniało wcześniej, zanim powstała szkoda.

W rozpoznawanej sprawie przepisy art. 363 k.c. oraz art. 361 k.c. mogły mieć zastosowanie wprost jedynie dla określenia zakresu odpowiedzialności za szkodę osoby odpowiadającej z tę szkodę z tytułu czynu niedozwolonego.

Przepis stanowi art. 363 § 1 k.c., że naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Przepis ten odnosi się bezpośrednio do odpowiedzialności odszkodowawczej, a więc odpowiedzialności za szkodę. Może to być zarówno odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, jak i odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, które istniało wcześniej niż powstała szkoda. Przepis art. 363 § 1 k.c. dotyczy przy tym zagadnienia sposobu naprawienia szkody (niepieniężny, pieniężny), a jeżeli chodzi o zakres naprawienia, to w przypadku naprawienia szkody w sposób niepieniężny powinno to nastąpić przez przywrócenie do stanu poprzedniego. W przypadku naprawienia szkody przez zapłatę sumy pieniężnej powinno to

nastąpić przez zapłatę odpowiedniej sumy. O tym jaka suma jest odpowiednia w danym wypadku, nie rozstrzyga przepis art. 363 § 1 k.c., ale te przepisy prawa materialnego, z których wynika obowiązek naprawienia szkody.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w szczególności umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy mechanicznych środków komunikacji, względem osoby uprawnionej do otrzymania świadczenia ubezpieczeniowego jest odpowiedzialnością umowną (z tytułu wykonania umowy ubezpieczenia), a nie odpowiedzialnością odszkodowawczą. W związku z tym przepis art. 363 § 1 k.c. mógłby mieć co najwyżej zastosowanie pośrednie do odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Przepis art. 363 § 1 k.c. nie może być jednak, nawet pośrednio, zastosowany w całości, gdyż z przepisu art. 822 § 1 k.c., przytoczonego zresztą przez Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wyroku, wynika jednoznacznie, że obowiązek ubezpieczyciela może polegać wyłącznie na zapłaceniu określonego w umowie odszkodowania (będącego świadczeniem z umowy ubezpieczenia, a nie odszkodowaniem za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, czy też odszkodowaniem z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania). Ze sformułowania „zapłaceniu określonego w umowie odszkodowania” jednoznacznie wynika, że w omawianym wypadku świadczenie ubezpieczyciela może polegać wyłącznie na zapłaceniu określonej kwoty pieniężnej. Nie może to być natomiast świadczenie niepieniężne.

Przepis art. 363 § 1 k.c. reguluje dwie formy naprawienia szkody przez zobowiązanego, czy to wyrządzonej czynem niedozwolonym, czy też szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania:

- a) przywrócenie stanu poprzedniego;
- b) zapłata odpowiedniej sumy pieniężnej.

Wybór formy naprawienia szkody przez zobowiązanego przysługuje poszkodowanemu, któremu w związku z tym przysługują dwa roszczenia (art. 363 § 1 zd. 1 k.c.):

- a) roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego;
- b) roszczenie o zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

Poszkodowany może zatem wytoczyć przeciwko zobowiązanemu do naprawienia szkody albo powództwo o zobowiązanie do przywrócenia stanu poprzedniego albo o zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

Wybór jednego z tych roszczeń należy do poszkodowanego, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w przepisie art. 363 § 1 zd. 2 k.c. Jeżeli zatem przywrócenie stanu poprzedniego byłoby niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Jest oczywiste, chociażby ze względu na treść przepisu art. 822 § 1 k.c., który jest przepisem odnoszącym się do umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, że roszczenie przysługujące uprawnionemu z takiej umowy w stosunku do ubezpieczyciela ponoszącego odpowiedzialność ubezpieczeniową za osobę odpowiedzialną za szkodę, może być wyłącznie roszczeniem o zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Poszkodowany (czynem niedozwolonym lub przez niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania) może wystąpić w stosunku do ubezpieczyciela wyłącznie z roszczeniem o zapłatę sumy pieniężnej. Nie może natomiast żądać od ubezpieczyciela naprawienia szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego, co zresztą niejednokrotnie byłoby w ogóle niemożliwe.

Przepis art. 363 § 1 k.p.c. nie reguluje natomiast wprost problematyki związanej z zagadnieniem, czy poszkodowany, który otrzymał od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiednią sumę pieniężną, zobowiązany jest przywrócić stan poprzedni, wydając w tym celu otrzymaną kwotę. Należy jednoznacznie stwierdzić, że z przepisu art. 363 § 1 zd. 1 k.c. wynikają określone uprawnienia poszkodowanego, a nie jego obowiązki. Ani z tego przepisu, ani też z innych przepisów Kodeksu cywilnego nie wynika, że poszkodowany, który otrzymał odszkodowanie w formie pieniężnej, ma

obowiązek przywrócić stan poprzedni i wydatkować w tym celu otrzymaną kwotę. To, czy tak się stanie, zależy tylko i wyłącznie od poszkodowanego.

Należy również stwierdzić, że przesłanką roszczenia o zapłatę sumy pieniężnej, o której mowa w przepisie art. 363 § 1 zd. 1 i 2 k.c., nie jest przywrócenie stanu poprzedniego przez poszkodowanego i poniesienie w związku z tym określonych kosztów. Poszkodowany może żądać odpowiedniej sumy pieniężnej niezależnie od tego, czy swoim własnym staraniem przywrócił stan poprzedni i niezależnie od tego, czy taki stan poprzedni przywróci w przyszłości. Oczywiście nie bez znaczenia dla określenia wysokości odszkodowania jest fakt przywrócenia przez poszkodowanego własnym staraniem stanu poprzedniego przed otrzymaniem odszkodowania.

Powyższe rozważania należy odnieść odpowiednio do ubezpieczyciela ponoszącego odpowiedzialność w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w szczególności umowy ubezpieczenia odpowiedzialności OC posiadacza mechanicznego środka komunikacji. Uprawniony do otrzymania świadczenia z umowy ubezpieczenia OC może żądać świadczenia ubezpieczeniowego w postaci odpowiedniej sumy pieniężnej (odszkodowania w znaczeniu określonym przez przepis art. 822 § 1 k.c.) niezależnie od tego, czy swoim własnym staraniem przywrócił stan poprzedni i niezależnie od tego, czy taki stan poprzedni przywróci w przyszłości.

W rozpoznawanej sprawie fakt naprawienia pojazdu przez poszkodowanych pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności powództwa, ponieważ suma dochodzonej przez powoda kwoty oraz kwoty, jaką już ubezpieczyciel wypłacił poszkodowanym, jest niższa od kwoty, jaką poszkodowani wyłożyli na naprawę pojazdu, a przy tym niższa także od szacunkowej kwoty ustalonej przez Sąd pierwszej instancji, którą należałoby wydatkować, aby dokonać naprawy, gdyby jeszcze nie została wykonana.

Oczywiste jest, że podlegająca naprawieniu szkoda musi pozostawać normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wyrządzającym tę szkodę (art. 362 k.c.), zaś poszkodowany powinien podejmować wszelkie czynności zmierzające do minimalizacji skutków zdarzenia wyrządzającego szkodę. Dotyczy to zarówno zachowania poszkodowanego wobec osoby odpowiedzialnej za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, jak i ubezpieczyciela ponoszącego odpowiedzialność ubezpieczeniową wynikającą z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

W szczególności przy ustaleniu wysokości kosztów naprawy rzeczy należy mieć na uwadze takie okoliczności faktyczne, które w istotny sposób mogą wpłynąć na zmniejszenie tych kosztów, przy zachowaniu jednak interesu wierzyciela (poszkodowanego). Okolicznościami takimi mogą być między innymi konkretne i rzeczywiste propozycje dłużnika zmierzające do zminimalizowania kosztów naprawy, oczywiście pozostające bez ujemnego wpływu na możliwość przywrócenia właściwości użytkowych i estetycznych rzeczy.

Nie ma wprawdzie automatyzmu pomiędzy propozycjami dłużnika a koniecznością ich przyjęcia przez wierzyciela, jednak w pewnych sytuacjach wierzyciel nie mógłby odmówić przyjęcia takich propozycji, ponieważ z przepisu art. 354 § 2 k.c. jednoznacznie wynika, że wierzyciel powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania w sposób wskazany w przepisie art. 354 § 1 k.c., a więc w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

Wierzyciel nie mógłby odmówić przyjęcia propozycji dłużnika w tych wszystkich wypadkach, w których będą one dotyczyły konkretnych i rzeczywistych działań dłużnika, a wierzyciel otrzyma prawne gwarancje, że dłużnik te działania podejmie.

Odnosząc powyższe rozważania do rozpoznawanej sprawy, należy stwierdzić, że bezsporna i oczywista jest okoliczność, że pozwany ubezpieczyciel nie zajmuje się sprzedażą części zamiennych oraz materiałów potrzebnych do naprawy pojazdów mechanicznych. Faktem powszechnie znanym jest okoliczność, że sprzedażą taką nie zajmują się również inne podmioty prowadzące działalność ubezpieczeniową na terytorium Polski.

Sprzedają taką zajmowały się wprawdzie odpowiednio w 2016 roku i 2017 roku oraz w 2019 roku podmioty wskazane w dokumentach dołączonych do odpowiedzi na pozew (k. 51-55), jednak, jak wynika z tych dokumentów, sprzedaż części zamiennych i materiałów lakierniczych po cenach obniżonych odpowiednio o 12% i 40% w stosunku do cen innych sprzedawców nie miała charakteru powszechnego (rynkowego), lecz dotyczyła wyłącznie podmiotów wskazanych przez Towarzystwo (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W.. Ceny uwzględniające wysokość rabatów nie były zatem cenami obrotu ogólnego, a więc nie były tym samym cenami rynkowymi.

Z pism skierowanych przez ubezpieczyciela do K. B. i J. B. (k. 50), nie wynikało konkretnie jaki podmiot lub podmioty mogą sprzedać i dostarczyć powodowi części zamienne i materiały lakiernicze po obniżonych cenach, jak długi jest okres, w którym rabaty będą obowiązywać, a przede wszystkim, jakie są gwarancje tego, że w wypadku:

a) przyjęcia przez powoda proponowanego świadczenia ubezpieczeniowego i uznania zobowiązania ubezpieczyciela do spełnienia świadczenia za wykonane lub

b) zawarcia przez powoda i ubezpieczyciela ugody co do wysokości świadczenia ubezpieczeniowego uwzględniającego ceny części i materiałów lakierniczych obniżone o wysokość deklarowanych rabatów lub

c) prawomocnego zasądzenia przez sąd świadczenia ubezpieczeniowego uwzględniającego ceny części i materiałów lakierniczych obniżone o wysokość deklarowanych rabatów

- powód rzeczywiście będzie mógł nabyć części zamienne i materiały lakiernicze po takich właśnie cenach.

W pismach skierowanych przez ubezpieczyciela do poszkodowanych zawarte zostało jedynie stwierdzenie, że „w kalkulacji uwzględniono rabat na części, który oferują dostawcy części współpracujący z (...) S.A.” oraz że „koszty dostarczenia części/materiałów uwzględniających rabaty pokrywa dostawca” (k. 50), zaś w podsumowaniach kalkulacji dołączanych do tych pism zawarty był zapis następującej treści: „Kosztorys został sporządzony z uwzględnieniem rabatów na części i materiały lakiernicze, jakie (...) S.A. ma wynegocjowane z dostawcami. W celu nabycia części lub materiałów lakierniczych w cenach wskazanych w kosztorysie prosimy o kontakt z (...) S.A.” (k. 21).

Ogólnikowość powyższych informacji wierzyciela nie wymaga szczegółowej analizy.

Wymienieni w podsumowaniu kalkulacji naprawy dostawcy części zamiennych (k. 20v-21) to inne podmioty niż te, na które pozwany wskazywał w toku sprawy sądowej.

Należy zwrócić uwagę, że z umów, które ubezpieczyciel dołączył dopiero do odpowiedzi na pozew, nie wynikają żadne roszczenia dla osób trzecich w stosunku do Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., w stosunku do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. oraz stosunku do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś.. Zawarte umowy nie były umowami o świadczenie na rzecz osoby trzeciej w znaczeniu prawnym (art. 393 k.c.). Postanowienia tych umów obowiązywały wyłącznie między ich stronami. Konkretnie osoby trzecie nie zostały w tych umowach określone i z przyczyn praktycznych nie mogły być określone. Nie istniał również żaden przepis szczególny, który pozwalałby osobom trzecim, nie wymienionym w tych umowach, dochodzić jakichkolwiek roszczeń na podstawie tych umów. Przykładowo, przepisy art. 808 § 1 k.c. i art. 822 § 1 i 4 k.c. są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów art. 393 k.c., jednak odnoszą się wyłącznie do umów ubezpieczenia, nie zaś do innych umów.

Ubezpieczyciel nie złożył również powodowi oferty zawarcia umowy gwarantującej możliwość zakupu części zamiennych i materiałów lakierniczych po obniżonych cenach po wystąpieniu któregośkolwiek ze wskazanych wyżej wypadków, w szczególności na wypadek prawomocnego zasądzenia przez sąd świadczenia ubezpieczeniowego uwzględniającego ceny części i materiałów lakierniczych obniżone o wysokość deklarowanych rabatów. Z prawomocnego wyroku zasądzonego tak określone świadczenie nie wynikałoby jakiejkolwiek roszczenie w stosunku do ubezpieczyciela, gdyby ubezpieczyciel lub współpracujący z nim podmiot odmówili sprzedaży części zamiennych lub materiałów po cenach wynikających z kosztorysu uwzględniającego obniżone ceny (rabaty).

Należy również zwrócić uwagę, że umowy z dnia 13 marca 2017 roku oraz z dnia 12 lipca 2019 roku, których odpisy dołączono do odpowiedzi na pozew, mogły być swobodnie rozwiązane przez każdą ze stron za miesięcznym wypowiedzeniem.

Powyższe umowy nie dawały więc żadnych gwarancji prawnych poszkodowanym dochodzącym roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych, zawartych przez Towarzystwo (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W..

÷

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia faktyczne, należy stwierdzić, że nie są uzasadnione zarzuty prawa materialnego przytoczone w punkcie 2 części wstępnej apelacji. Stan faktyczny rozpoznawanej sprawy nie uzasadniał przyjęcia, że poszkodowani mieli obowiązek skorzystania z propozycji ubezpieczyciela lub też, że Sąd Rejonowy przy ustalaniu wysokości świadczenia ubezpieczeniowego powinien obniżyć wartość oryginalnych części zamiennych i materiałów lakierniczych o wysokość deklarowanych przez ubezpieczyciela rabatów na ceny tych części i materiałów.

Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego wymienione w treści uzasadnienia tego wyroku.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało oddalić apelację, jako bezzasadną.

*

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. kwotę 140,90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia zasądzającego koszty postępowania odwoławczego do dnia zapłaty.

W związku z tym, że apelacja pozwanego została oddalona w całości, pozwany jest stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Pozwany powinien zatem zwrócić powodowi koszty powoda w postępowaniu odwoławczym. Koszty te obejmują:

1) wynagrodzenie pełnomocnika powoda – 135 zł, ustalone według stawki minimalnej na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.),

2) wydatek pełnomocnika powoda – opłatę pocztową za przesłanie do Sądu Okręgowego przesyłki poleconej zawierającej odpowiedź na apelację – 5,90 zł (k. 238)

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych oraz sformułowania określającego zakres zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji.

2 Por.: postanowienie SN z dnia 28 maja 1999 roku, I CKN 276/99, Prokuratura i Prawo 1999, nr 11-12, poz. 34; wyrok SN z dnia 19 stycznia 1998 roku, I CKN 424/97, OSN C 1998, z. 9, poz. 36; uzasadnienie postanowienia z dnia 28 marca 2003 roku, IV CKN 1961/00, Lex nr 80241.

3 Por.: wyrok SA we Wrocławiu z dnia 7 marca 2012 roku, I ACa 97/12, Lex nr 1130079; wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2011 roku, I CSK 517/10, Lex nr 960502; wyrok SN z dnia 27 stycznia 2011 roku, II PK 173/10, Lex nr 786376; wyrok SN z dnia 20 stycznia 2011 roku, I CSK 409/10, Lex nr 738082; wyrok SN z dnia 5 listopada 2010 roku, I CSK 23/10,

Lex nr 786548; wyrok SN z dnia 6 października 2010 roku, II CNP 44/10, Lex nr 970065; wyrok SN z dnia 25 czerwca 2010 roku, I CSK 544/09, Lex nr 737245; wyrok SN z dnia 16 czerwca 2010 roku, I CSK 482/09, Lex nr 607236; wyrok SN z dnia 11 marca 2009 roku, I CSK 363/08, Lex nr 560510.